

MERÉNYI-METZGER GÁBOR**EÖTVÖS JÓZSEF ÉLETÉNEK ANYAKÖNYVI FORRÁSAI**

Báró Eötvös József (1813–1871) életútja, irodalmi és politikai munkássága már teljesen feldolgozott. Életének anyakönyvi adatait azonban nemigen keresték, így azok túlnyomórészt – mindössze az ő és Loránd fia keresztelési bejegyzései kerültek eddig publikálásra¹ – ismeretlenek voltak a számunkra. Jómagam tehát arra vállalkoztam, hogy megtaláljam ezeket az eredeti dokumentumokat. Kutatásaimat siker koronázta, és így az alábbi forrásközleményben publikálásra kerülhetnek Eötvös József életének legfontosabb anyakönyvi forrásai, azaz az ő keresztelési, házassági és halotti, valamint öt gyermekének keresztelési és még az ő életében elhunyt kisebbik fiának a halotti bejegyzései.

A legújabb magyar genealógiai monográfia – mely a régebbi családtörténeti szakirodalmon² alapul – szerint Eötvös József Budán, 1813. szeptember 3-án, ifjabb vásárosnaményi báró Eötvös Ignác és báró Lilien Anna fiaként látta meg a napvilágot és Budán vagy Pesten, 1871. február 2-án hunyt el. Házasságot kötött Budán vagy Pesten, 1842. szeptember 13-án barkóczi Rosty Albert és Eckstein Anna lányával, Ágnessel. Frigyükből négy gyermek származott, a Budán vagy Pesten, 1846. május 21-én született Ilona; a Budán vagy Pesten, 1847. július 14-én született Jolán; a Budán, 1848. július 27-én született Loránd és a Budán vagy Pesten, 1851. szeptember 10-én született Mária.³ Itt szeretném megjegyezni, hogy – mint arról egy korábbi írásomban már beszámoltam⁴ – az Eötvös–Rosty házaspárnak volt egy ötödik gyermeke, az 1854. június 10-én született és 1854. július 23-án elhunyt Andor.

A felkutatott anyakönyvi bejegyzésekből – többek között – megtudhatjuk, hogy Eötvös József Károly Borromeus Bertalan Béla Budán, a Várban – a mai Úri utca 19. szám alatt – született és a budavári római katolikus főplébániatemplomban, azaz a Mátyás-

¹ FERENCZI Zoltán, *Báró Eötvös József 1813–1871*, Bp., 1903, 295; PLÓSZ Katalin, *Hol született Eötvös Loránd?*, Fizikai Szemle, 2003/9, 346.

² NAGY Iván, *Magyarország családai czimerekkel és nemzedékrendi táblákkal*, IV, Pest, 1858, 51; *Magyar nemzetségi zsebkönyv: Főrangú családok*, szerk. FEJÉRPATAKY László, Bp., 1888, 322–323; KEMPELEN Béla, *Magyar nemes családok*, III, Bp., 1912, 444–445.

³ GUDENUS János József, *A magyarországi főnemesség XX. századi genealógiája*, I, Bp., 1990, 340.

⁴ MERÉNYI-METZGER Gábor, *Eötvös József fiatalon elhunyt gyermekének anyakönyvi adatai*, ItK, 1998, 547–549.

templomban, 1813. szeptember 3-án nyerte el a keresztség szentségét.⁵ Házasságot kötött Pesten, a lipótvárosi – ma szentistvánvárosi – római katolikus plébániatemplomban, 1842. szeptember 13-án Rosty Ágnessel.⁶ Ilona Lujza Anna lánya Pesten, 1846. május 21-én született és a lipótvárosi római katolikus templomban, ugyanaznap nyerte el a keresztség szentségét.⁷ Jolán Ilona Anna Albertina lánya Budán, a Krisztinavárosban, 1847. július 14-én született és a krisztinavárosi római katolikus plébániatemplomban, másnap, július 15-én nyerte el a keresztség szentségét.⁸ Loránd Ágoston Ignác Albert József fia Budán, a Svábhegyen, 1848. július 27-én született és a krisztinavárosi római katolikus plébániatemplomban, augusztus 5-én nyerte el a keresztség szentségét.⁹ Mária Anna Júlia Ágnes lánya Budán, a Svábhegyen, 1851. szeptember 10-én született és a krisztinavárosi római katolikus plébániatemplomban, szeptember 14-én nyerte el a keresztség szentségét.¹⁰ Andor Dénes József Ignác fia Pesten, az Új tér – ma Erzsébet tér – 10. szám alatt, 1854. június 10-én született és a lipótvárosi római katolikus plébániatemplomban, június 15-én nyerte el a keresztség szentségét,¹¹ majd a szülőhelyén, 1854. július 23-én elhunyt és a pesti köztemetőben – ma a Fiumei úti Nemzeti Sírkert –, másnap eltemették.¹² Végül pedig báró Eötvös József Pesten, az Erzsébet tér 10. szám alatt, 1871. február 2-án hunyt el¹³ és a Fejér vármegyei Ercsiben, a Nagyboldogasszony kápolnában, február 6-án temették el.¹⁴

Summa summarum, e dokumentumok megismerésével egyrészt Eötvös József életének újabb eredeti forrásai váltak ismertté, másrészt pedig ezek alapján majd pontosítani, kiegészíteni lehet a genealógiai és irodalomtörténeti szakirodalmat is.

⁵ Magyar Országos Levéltár (a továbbiakban: MOL), X 2004, A Budapest-budavári római katolikus egyház anyakönyveinek mikrofilmmásolatai, Kereszteltek anyakönyve, IV. köt., 532. fol.

⁶ MOL, X 2016, A Budapest-szentistvánvárosi római katolikus plébánia anyakönyveinek mikrofilmmásolatai (a továbbiakban: X 2016), Házasultak anyakönyve, X. köt., 121. fol.

⁷ MOL, X 2016, Kereszteltek anyakönyve, III. köt., 145. fol.

⁸ MOL, X 2010, A Budapest-krisztinavárosi római katolikus egyház anyakönyveinek mikrofilmmásolatai (a továbbiakban: X 2010), Kereszteltek anyakönyve, III. köt., 125. fol.

⁹ MOL, X 2010, Kereszteltek anyakönyve, III. köt., 150. fol.

¹⁰ MOL, X 2010, Kereszteltek anyakönyve, IV. köt., 72. fol.

¹¹ MOL, X 2016, Kereszteltek anyakönyve, IV. köt., 77. fol.

¹² MOL, X 2016, Halottak anyakönyve, XVII. köt., 55. fol.

¹³ MOL, X 2016, Halottak anyakönyve, XVIII. köt., 392. fol.

¹⁴ MOL, X 2156, Az ercsi római katolikus egyház anyakönyveinek mikrofilmmásolatai, Halottak anyakönyve, XX. köt., 740. fol.